

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslų kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Šiuolaikinė raidos psichopatologija: klinikinis ir raidos matmenys	Psichologija 06S	Filosofijos fakultetas	Psichologijos institutas
Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS
paskaitos		konsultacijos	1
individualus	6	seminarai	

Dalyko anotacija
<p>Dalyko tikslai.</p> <p>Dalykas skirtas šiuolaikinės raidos psichopatologijos mokslinių tyrimų analizei siekiant gilaus supratimo apie šios srities teorinius klausimus, specializuoto išmanymo apie psichopatologijos raidos kompleksumą, kritiško, empiriniais įrodymais pagrįsto žinojimo apie naujausius požiūrius į vaikystės ir paauglystės sutrikimus, klasifikaciją, raidą bei veiksnius, diferencijavimo ir vertinimo problemas bei raišką raidos eigoje. Dalyku siekiama gilinti žinias apie metodologinius šiuolaikinių tyrimų modelius raidos psichopatologijos srityje, kad doktorantai galėtų kritiškai vertinti, pagrįstai pasirinkti ir taikyti tinkamas metodologijos priemones, teorinius interpretacinius modelius ir konkrečius metodus konstruojant mokslinius savo nagrinėjamos problemos tyrimus. Dalyku ugdomas gebėjimas moksliniam analizuoti ir apibendrinti, reflektuoti ir vertinti naujus ir kompleksiskus fenomenus, gebėjimas identifikuoti ir formuluoti klausimus bei tolesnių žinių poreikį.</p> <p>Dalyko turinys.</p> <p>Dialektinė raidos integracija psichopatologijos tyrimui. Raidos dinamiškos sistemos modelis ir psichopatologijos formavimasis. Daugiasluksnė psichopatologijos raidos procesų analizė. Dinaminės vaiko raidos samprata išlaikymas konstruojant raidos psichopatologijos tyrimus. Raidos proceso supratimas bei refleksija naudojantis naujausiomis psichodinaminės teorijos paradigmomis. Prieraišumo teorijos vidinių darbinėjų modelių ir savasties psichologijos vidinių reprezentacijų funkcijos, raiška bei tyrimai. P. Fonagy mentalizacijos teorija – refleksyvosios ir vykdančiosios funkcijos palyginimas, mentalizacijos raidos procesas. Internalių vaiko psichinių procesų operacionalizacija ir metodai. Raidos neurobiologija. Neuroraidos procesas savasties organizacijoje. Raidos neuromokslų ir kontekstinė prieiga paauglių psichopatologijos tyrimuose. Ankstyvieji neurokognityviniai raidos psichopatologijos markeriai. Streso neurobiologija ir raidos psichopatologija. Asocialaus elgesio raida ir ekologija. Agresijos ir smurto raidos modeliai. Nerimo raidos psichopatologija: analizės lygmenys ir dinaminiai modeliai. Depresiškas ir nuotaikos sutrikimai: daugiasluksnė raidos psichopatologijos perspektyva. Sutrikusio valgymo raidos trajektorijos, veiksniai ir šiuolaikiniai dinaminiai modeliai. Asmenybės raidos patologija: asmenybės funkcionavimo lygių samprata (TLK-11, DSM-5 klasifikacijos) ir diagnostikos modeliai. Operantinė psichodinaminė diagnostika kaip bandymas kompleksiai aprašyti asmenybės struktūrą ir jos dinamiką. Ankstyvosios asmenybės raidos psichopatologijos modeliai. Šiuolaikiniai klinikiniai raidos psichopatologijos tyrimų pritaikymai prevencijai ir ankstyvajai intervencijai. Raidos psichopatologijos tyrimai ir transdiagnostinis požiūris.</p>
Pagrindinė literatūra
Bateman A.W., Fonagy P. (2013). Handbook of Mentalizing in Mental Health Practice. American Psychiatric Publishing, 593 p.
Beauchaine, T. P., & Hinshaw, S. P. (Eds.). (2016). The Oxford Handbook of Externalizing Spectrum Disorders. Oxford University Press. 521 p.
Fonagy P. (2006). Affect Regulation, Mentalization and the Development of the Self. Karnac, 577 p.

Lejuez C., & Gratz, K. (Eds.). (2020). The Cambridge Handbook of Personality Disorders. Cambridge University Press. 543 p.

Lewis M., Rudolph K. (Eds.). (2015). Handbook of Developmental Psychopathology. Springer, 852 p.

Sharp C., Tackett J. (Eds) (2015). Handbook of Borderline Personality Disorders in Children and Adolescents. Springer, 480 p.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Rasa Barkauskienė	Dr.	<p>Barkauskienė R., Gaudiesiūtė E., Adler A, Gervinskaitė-Paulaitienė L., Laurinavičius A., & Skabeikytė-Norkienė G. (2022) Criteria A and B of the Alternative DSM-5 Model for Personality Disorders (AMPD) Capture Borderline Personality Features Among Adolescents. <i>Frontiers in Psychiatry</i> 13:828301. https://doi.org/10.3389/fpsy.2022.828301</p> <p>Sharp C., Kerr S., & Barkauskiene R. (2022). The incremental utility of maladaptive self and identity functioning over general functioning for borderline personality disorder features in adolescents. <i>Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment</i>. Advance online publication. https://doi.org/10.1037/per0000547</p> <p>Mestre J., Pinheiro Mota C., Rangel Henriques M., Ramos S., Taubner S., Heinonen E., Moreno-Peral P., Volkert J., Adler A., Barkauskiene R., Conejo-Cerón S., Di Giacomo D., Ioannou Y., Mucha-Vieira F., Røssberg J.I., Sales C., Saliba A., Schmidt J.S., Stepisnik-Perdih T., Ulberg R., & Protic S. (2022). Theories of change and mediators of psychotherapy in adolescents with externalising behaviours: a systematic review. <i>Frontiers in Psychiatry</i> 12:730921. https://doi.org/10.3389/fpsy.2021.730921</p> <p>Barkauskiene, R., Skabeikyte, G., & Gervinskaite-Paulaitiene, L. (2021). Personality pathology in adolescents as a new line of scientific inquiry in Lithuania: mapping a research program development. <i>Current Opinion in Psychology</i>, 37, 72-76. https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2020.08.011</p> <p>Barkauskienė R., Gervinskaitė-Paulaitienė L., Čekuolienė D. ir Adler A. (2018). Minimalios priežiūros priemonės gaunantys paaugliai: mentalizacija, psichosocialinis funkcionavimas ir trauminė patirtis. Mokslo studija. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. ISBN 978-609-07-0091-4</p>

Patvirtinta Psichologijos doktorantūros komitete 2022 m. balandžio 25 d., protokolo Nr. 15600-KT-150

Psichologijos doktorantūros komiteto pirmininkas prof. dr. Evaldas Kazlauskas